

ואז נתחוויר אצלי ענין מסויים:

1 פּעם סיפר לי כ"ק מו"ח אדמו"ר⁷³ אודות התייסדות ישיבת "תומכי תמימים" על-ידי אביו, כ"ק
2 אדמו"ר (מהורש"ב) נשמתו-עדן, בשנת תרנ"ז, שמקודם לכן, טען אחד החסידים - שהיה גדול בנגלה
3 ובחסידות ובעבודה - היתכן להכניס "וואלאַזין" בחסידות? ... ולאחרי שחזר מאוהל אביו, כ"ק אדמו"ר
4 מהר"ש נשמתו-עדן, הודיע על החלטתו לייסד את הישיבה, מבלי להתפעל מהטענה הנ"ל.
5

6 בשעתו, לא הבנתי מדוע מספר לי כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפור זה, מה שייך ונוגע דבר זה אלי; אך
7 כאשר באו אלי בטענות בנוגע לבחינות, נתחוויר לי הדבר...

8 ובכן: כשם שאז לא התפעלו מהטענות וייסדו את הישיבה, ואחר-כך ראו את גודל התועלת וההצלחה
9 כו' - כן הוא גם בנוגע להאמור לעיל אודות הבחינות.

10 - אינני 'בעל-הבית' לחייב מישהו לעשות דבר בניגוד לרצונו; אבל בכל הקשור אלי, כמו כניסה
11 ל'יחידות' או קבלת מענה בכתב, הרי בבעלותי להתנות זאת בעריכת הבחינות הנ"ל.

12 יד. ונקודת הדברים:

13 גם בתורת החסידות צריך להיות הלימוד באופן שידע ויבין וישיג הענין הנלמד⁷⁴, ולא כאותם
14 הטוענים שהעיקר הוא שיתעורר באהבה ויראה כו', ולא נוגע כל-כך לימוד והבנת הענינים לאשורם
15 ולבוריים, ובלבד שלומד חסידות ("אָבִי ער לערנט חסידות"), גם אם אין זה באופן של לימוד הראוי
16 לשמו ("עס איז מערניט ווי געבורטשעט"...).

17 וכידוע מה שכתב אדמו"ר האמצעי⁷⁵, שלא די בהתבוננות כללית, אלא יש צורך בהתבוננות פרטית
18 דוקא, ועל-אחת-כמה-וכמה בנוגע להלימוד, שצריך לידע ולהבין לא רק כללות הענין, אלא גם פרטי
19 הענינים כו', ואחר-כך לבוא גם לנקודת התמצית כו' - שזהו תוכן ענין ה"קיצורים", כפי שמצינו אצל
20 כ"ק מו"ח אדמו"ר שעוד לפני הנשיאות ערך קיצורים לספר 'שערי אורה', וכן לאחר שישב על כס
21 הנשיאות⁷⁶.

22 וכדי להבטיח שהלימוד יהיה כדבעי, הנה מזמן לזמן יש לערוך בחינות - לא "עגזעמס", אלא
23 "בחינות" דוקא, ולא רק בחינה, אלא באופן של חשבון, וחשבון-צדק, כדי שכל אחד יראה מה נחסר
24 אצלו בשנה שעברה, ויחליט לתקן זאת בשנה הבאה.

25 ולהעיר גם ממה שנמצא במאמר של רבינו הזקן באחד הביכלאך שיצאו לחירות⁷⁷, "הטעם למה בכל
26 הענינים שבספר 'עץ חיים' נזכר לשון "בחינה", מפני שהכינוי אינו אמת כו', והוא מלשון בוחן, כמו
27 על-דרך-משל שיבחנו את הכסף אם הוא צרוף, שבחינתו יקרא במספר כך וכך (לייטיג בלשון אידיש),
28 שאין בחינה זו שייכת כלל למהות הכסף כו', רק שהוא הוראה לבד על שבחו כו'".

29 ועל-דרך-זה בנידון-דין, שתועלת הבחינה היא להורות שהלימוד שהיה עד-עתה אינו בערך לגבי
30 מעלת הלימוד שיכול וצריך להיות, ולכן צריכה להיות אצלו התחדשות בלימוד התורה [ולהעיר מהשייכות
31 לראש-השנה, כמו שכתוב⁷⁸ "תקעו בחודש שופר", בחודש מלשון חידוש, כמאמר רבותינו ז"ל⁷⁹ "תְּחַדְּשׁוּ
32 מעשיכם"], על-ידי תוספת יגיעה בתורה, כמאמר רבותינו ז"ל⁸⁰ "געת ומצאת" - "מצאת" דייקא, כמו
33 מציאה שבאה בהיסח הדעת⁸¹, כי אף שכללות לימוד התורה הוא ענין של דעת, מכל-מקום צריך להיות

מנחם חל"ב ע' 349.

77) נדפס לאח"ז במאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א בסופו (ע' רפה).

78) תהלים פא, ד.

79) מדרש תהלים עה"פ.

80) מגילה ו, ריש ע"ב.

81) סנהדרין צז, א.

73) ראה תורת מנחם - רשימת היומן ע' שלה. וש"נ.

74) ברשימה אחרת נזכר גם שהענינים הנלמדים צריכים להיות אצלו מן המוכן, וכמו בגשמיות, שהסדר הראוי הוא שיש לאדם ממון מן המוכן, ואז יכול לרכוש כל המצטרך לו ע"י המחאה ("צ'יק"), ולא באופן שכאשר צריך איזה דבר, אזי מחפש עבודה שעל-ידיה יוכל להשתכר כו'.

75) שער היחוד בתחילתו, ובפ"ד.

76) ראה תורת מנחם חט"ו ס"ע 17 ואילך. וראה גם תורת